

12D-105

May-2015

B.A., Sem.-II

(EC-I) 111 : Sanskrit

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : પ્રશ્નપત્રમાં છપાયેલો પ્રશ્નક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખવો.

Instruction : Write the question number in answer book as printed in the question paper.

1. (a) શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના ભકિતયોગ (અધ્યાય-12)નું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 7
Critically Evaluate the ભકિતયોગ (અધ્યાય-12) of Shrimad Bhagvad Gita.

અથવા/OR

શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના વિશ્વરૂપદર્શનયોગ (અધ્યાય-11) નો સાર આપી સમજાવો.
Summarize and explain the વિશ્વરૂપદર્શનયોગ (અધ્યાય-11) of Shrimad Bhagvad Gita.

- (b) શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના ગુણત્રય વિભાગયોગ (અધ્યાય-14) નો સાર આપી સમજાવો. 7
Summarize and explain the ગુણત્રયવિભાગયોગ (અધ્યાય-14) of Shrimad Bhagvad Gita.

અથવા/OR

નીચેના વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)
Write short notes on the following : (any two)

- (1) અશ્વત્થવૃક્ષ:
- (2) ભગવદ્-ભક્ત:
- (3) ક્ષેત્ર-ક્ષેત્રજ્ઞ

2. (a) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : 7

Fill in the blanks with appropriate option :

- (1) ગણેશ: લેખનં _____ । (કુર્મઃ, કરોતિ, કુર્વઃ)
- (2) ત્વં વાર્તા _____ । (કરોતિ, કરોષિ, કુર્વન્તિ)
- (3) બાલકઃ ક્રીડાં _____ । (કુર્વઃ, કરોતિ, કુર્વન્તિ)
- (4) અહં કાર્યકર્તા _____ । (ભવામિ, ભવાવઃ, ભવતઃ)
- (5) સંગીતઃ કર્ણપ્રિયં _____ । (અસ્મિ, અસ્તિ, સન્તિ)
- (6) છાત્રઃ કુશલં _____ । (ભવતિ, ભવસિ, ભવાવઃ)
- (7) અહં વિદ્યાપ્રિયં _____ । (અસ્મિ, સ્તઃ, સ્થ)

અથવા/OR

नीचेनामांथी कोरुपण भेना जवाब आपो :

Answer any **two** of the following :

(1) वक्ता क्यारे प्रथम पुरुषनो प्रयोग करे छे ? ते उदाहरण सहित समझवो.

When does the speaker use first person ? Explain with example.

(2) रूपो ओणभावो.

Recognize the forms.

(1) करोमि

(2) भवथः

(3) स्तः

(3) वाक्य सुधारीने इरीथी लखो.

Correct and rewrite the sentence.

(1) वायुदेवः कृपां करोमि ।

(2) त्वं वाद-विवादं कुर्वन्ति ।

(3) अहं वेदपाठं कुर्मः ।

(b) संस्कृत गद्यकाव्यना उद्भव अने विकासनी चर्चा करो.

7

Discuss the origin and development of Sanskrit prose in detail.

अथवा/OR

टूकनोंध लखो : (कोरुपण भे)

Write short notes : (any **two**)

(1) बाणभट्टनी शैली

The style of Banabhatta

(2) कादम्बरीनी विशेषताओ जशावो.

Explain the characteristics of Kadambari.

(3) हर्षचरित विशेष नोंध लखो.

Write note on Harshacharit.

3. नीचेनामांथी कोरुपण चार प्रश्नोना उत्तर आपो :

16

Answer any **four** questions of the following :

(1) श्लोकनी समझती आपो.

Explain this verse.

प्रकृतिं स्वामवष्टभ्य विसृजामि पुनः पुनः ।

भूतग्राममिमं कृत्स्नमवशं प्रकृतेर्वशात् ॥

(2) श्लोकनी समझती आपो.

Explain this verse.

तस्मात्त्वमुत्तिष्ठ यशो लभस्व जित्वा शत्रून्भुङ्क्व राज्यं समृद्धम् ।

मयैवैते निहताः पूर्वमेव निमित्तमात्रं भव सव्यसाचिन् ॥

- (3) श्लोकनी समजूती आपो.
Explain this verse.
अधश्चोर्ध्वं प्रसृतास्तस्य शाखा गुणप्रवृद्धा विषयप्रवालाः ।
अधश्च मूलान्यनुसंततानि कर्मानुबन्धीनि मनुष्यलोके ॥
- (4) वाक्य सुधारीने इरीथी लपो.
Correct and rewrite the sentence.
(1) अहं व्यायामं कुर्वन्ति ।
(2) रामः निर्देशं करोषि ।
(3) स्वाध्यायः उपयोगी भवावः ।
(4) त्वं देवप्रियं अस्मि ।
- (5) आप्यायिकानी मुख्य विशेषताओ समजावो.
Explain the main specialities of आख्यायिका.
- (6) नीये आपेला शब्दो पर नोंध लपो : (कोईपश भे)
Write notes on the following words : (any two)
– केशवः
– पार्थः
– गुणत्रय
– चतुर्विध-अन्नं

4. नीयेना प्रश्नोना टूकमां जवाब आपो : (कोईपश छ)
Answer the following questions in brief : (any six)
- (1) भगवान केवी भेट स्वीकारे छे ?
What kind of gift does God accept ?
- (2) सत्-असत्थी पर कोश छे ?
Who is beyond the सत्-असत् ?
- (3) गीतामां तमस् गुणानुं स्वरूप शुं छे ?
What is the form of तमस् गुण in Gita ?
- (4) भक्तिना क्या तत्वो छे ?
What are the essences of devotion ?
- (5) “विश्वरूप” नो अर्थ समजावो.
Explain the meaning of “विश्वरूप”.
- (6) कृ, भू धातुना बीजो पुरुष अकवचन वर्तमानकालना रूपो लपो.
Write the forms of the second person singular of कृ, भू Present Tense.
- (7) बाणभट्टनी कृतिओ विशे जशावो.
Explain Banabhatta’s works.
- (8) बाणभट्टनुं जवन.
Life of Banabhatta.

12

5. (A) નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

Fill in the blanks with appropriate option :

- (1) શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં ભક્તિયોગના કુલ _____ અધ્યાય છે.
There are total _____ chapters of ભક્તિયોગ in Shrimad Bhagvad Gita.
(a) 15 (b) 18 (c) 6
- (2) _____ ને જાણે છે તે પાપોથી મુક્ત થાય છે.
Who knows _____ will be free from sins.
(a) લોકમહેશ્વર (b) ગીતા (c) અસુર
- (3) બધા પુરોહિતોમાં મુખ્ય બૃહસ્પતિ _____ છે.
_____ is main Brihaspati in all Purohitas.
(a) ઈશ્વર (b) નારદ (c) વસિષ્ઠ
- (4) ત્રિગુણાતીત _____ સ્વરૂપને પામે છે.
ત્રિગુણાતીત experience the _____ form.
(a) પ્રકૃતિસ્વરૂપ (b) વ્યક્તિસ્વરૂપ (c) પરમસ્વરૂપ
- (5) _____ સમગ્ર ક્ષેત્રને પ્રકાશિત કરે છે.
_____ is enlightening every place.
(a) પરમાત્મા (b) જીવાત્મા (c) મહાત્મા
- (6) હર્ષચરિત _____ ની કૃતિ છે.
Harshacharit is _____ 's work.
(a) કાલિદાસ (b) બાણભદ્ર (c) ભાસ
- (7) શ્યામ: નર્તનં _____ । (કૃત્નું યોગ્ય રૂપ મૂકો.)
શ્યામ: નર્તનં _____ । (Give proper form of કૃ)

(B) નીચેનાં જોડકાં જોડો :

7

Match the following columns :

(1) સત્ત્વગુણ:	(a) અક્ષર:
(2) ભરતષર્ભ	(b) અસ્તિ
(3) ગુણત્રય:	(c) અર્જુન
(4) ભૂતલે ઘટ:	(d) પ્રકાશક
(5) કૂટસ્થ	(e) भीष्मपर्व
(6) ધનંજય	(f) સત્ત્વ, રજસ્, તમસ્
(7) ભગવદ્ગીતા	(g) અર્જુન